

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem v právní věci

žalobkyně: **Z. Z.**,
bytem ,
zastoupené zmocněnkyní X,
bytem ,

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,**
sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 10. 2023, č. j. MPSV-2023/213173-911,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 10. 2023, č. j. MPSV-2023/213173-911, **se ruší** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje K. T.

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo změněno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – Krajské pobočky pro hlavní město Prahu ze dne 5. 10. 2021, č. j. 57399/2021/AAH, kterým byl přiznán příspěvek na péči ve výši 4 400 Kč měsíčně od března 2021 na základě žádosti podané dne 30. 3. 2021. Toto rozhodnutí bylo změněno tak, že žalobkyni byl přiznán příspěvek na péči ve výši 880 Kč od března 2021.
2. Žalobkyně uvedla, že má za to, že splňuje podmínky pro přiznání druhého nebo třetího stupně závislosti ve vztahu k příspěvku na péči z důvodu reálného nezvládnání 7 z 10 posuzovaných potřeb. Namítla, že žalovaný se nezabýval skutečným stavem, ztrátou její soběstačnosti. Ze strany žalobkyně bylo žádáno, aby se komise dostavila k ní domů posoudit stav na místě, to komise odmítla, tudíž reálný stav soběstačnosti žalobkyně komise nezná, stav se navíc rapidně zhoršil, a to především co se týče zvládnání mobility, která poté zasahuje do dalších potřeb. K potřebě stravování žalobkyně uvedla, že nezvládá z důvodu špatné mobility dodržovat stanovený dietní režim. Má omezenou pohyblivost a nadváhu, nezvládá dodržovat redukční dietu a dostatek pohybu včetně chůze a cvičení. Dále nezvládá přemístit nápoj a stravu na místo konzumace. Žalobkyně k tomu poukázala na to, že již nemůže chodit, ale pohybuje se s pomocí dvou francouzských holí, kdy spíše šoupe nohama. Dále uvedla, že není schopna se obléci ani se obout z důvodu omezení pohyblivosti kloubů. K tomu odkázala na lékařskou zprávu z ortopedie. Nezvládá také manipulaci s oblečením. Co se týče výkonu fyziologické potřeby, není žalobkyně schopna včas použít WC. Nezvládá rovněž provedení očisty ani není schopna používat hygienické pomůcky. Žalobkyně dále uvedla, že potřeba mobility u ní byla vyhodnocena jako nezvládaná a prolíná se do všech dalších potřeb. K tomu poukázala také na to, že k závěru o nezvládnání potřeby postačí, pokud dotyčný nezvládá již jeden z podbodů jednotlivé potřeby, přičemž má za to, že toto je u ní splněno. Stav žalobkyně je dokumentován závěry ortopeda, není možné jej řešit operativně, kolena se po operacích zhoršila.
3. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Uvedl, že v odvolacím řízení posuzovala zdravotní stav žalobkyně posudková komise MPSV ve složení posudkového lékaře a lékaře s odborností ortopedie. Zdravotní stav byl hodnocen jako dlouhodobě nepříznivý zejména pro chronický bolestivý syndrom páteře, oboustrannou koxartrózu, artrózu drobných ručních kloubů se zhoršenou jemnou motorikou, stav po TEP obou kolenních kloubů. Stoj a chůze byla možná pouze s oporou dvou francouzských holí, chůze nestabilní, kolébavá. Dále uvedena arteriální hypertenze, hypercholesterolémie na statinech, mírné zvětšení levé síně, bez lokální poruchy kinetiky, stav po operaci katarakty, glaukom vlevo. Lékařské zprávy neprokázaly jiné patologické změny dolních končetin ani posudkově významné funkční postižení horních končetin. Neprokazovaly nemožnost úchopu, stisku, špetky, sníženou svalovou sílu ani neurologické postižení horních a dolních končetin. Pohyblivost v ramenních kloubech byla horší, ale lékařské zprávy neprokazovaly významné omezení pohyblivosti ramenních kloubů. Dle lékařských zpráv byly dolní končetiny volně pohyblivé pouze s limitací pohyblivosti levého kyčelního kloubu z důvodu bolestivosti. Žalobkyně byla orientována všemi smysly, chování a komunikace byly normální, nebyly doloženy významné poruchy zraku a sluchu. Jako nezvládané byly uznány životní potřeby mobilita, tělesná hygiena, osobní aktivity a péče o domácnost. Co se týče namítané neschopnosti přemístit stravu, komise uvedla, že v žádné lékařské zprávě není zaznamenáno posudkově významné omezení úchopu, stisku či svalové síly, doložena je pouze deformita II. prstu oboustranně a horší jemná motorika. Posudkově nebyly nezvládané aktivity v rámci stravování prokázány lékařskými nálezy. Nemožnost naservírovat stravu z důvodu zhoršené

mobility lze řešit za užití pomůcek – servírovací stolek, deska chodítka, posunem po kuchyňské lince. Žalobkyně neměla předepsanou žádnou dietu, pouze měla jíst kaloricky méně vydatnou stravu. Žalobkyně měla plně zachovány rozumové funkce. K potřebě oblékání a obouvání žalovaný uvedl, že dle komise je rozsah pohybu kolenních kloubů u žalobkyně dostatečný, kyčelní klouby mají též dostatečnou hybnost. U artrózy ručních kloubů a omezení rozsahu pohyblivosti ramenních kloubů nebyla doložena taková tíže postižení, která by bránila zvládnutí oblékání a obouvání v přijatelném standardu. V sociálním šetření bylo uváděno, že zipy a knoflíky zvládá žalobkyně samostatně. Může využívat vhodné pomůcky – nazouváky ponožek, dlouhá lžice na boty, jednodušší oblečení a obuv. Použití vhodného oblečení, obuvi a facilitačních pomůcek je považováno za přijatelný standard v rámci aktivit oblékání a svlékání, obouvání a zouvání. K namítanému nezvládání očisty v rámci výkonu fyziologické potřeby komise uvedla, že lékařsky nebylo doloženo takové omezení rozsahu pohyblivosti kloubů, které by bránilo zvládání očisty. Tomu odpovídá dle žalovaného záznam v sociálním šetření, že žalobkyně očistu zvládá s obtížemi. Obtíže s včasným zaujetím polohy na WC jsou uváděny jako občasné, nejedná se o každodenní nezvládání. Komise jako nezvládanou neuznala ani potřebu péče o zdraví, lékařskými zprávami nebylo doloženo posudkově významné postižení horních končetin ani omezení rozumových funkcí, lze využít pomůcku – časovač.

4. Ze správního spisu soud zjistil tyto pro řízení podstatné skutečnosti.
5. Žalobkyně podala dne 30. 3. 2021 žádost o příspěvek na péči.
6. Ve zjišťovacím dotazníku ze dne 29. 4. 2021, který byl žalobkyni zaslán namísto provedení sociálního šetření v přirozeném sociálním prostředí žalobkyně z důvodu epidemiologické situace, je ohledně potřeby stravování konstatováno, že nalít nápoj, nakrájet hotové jídlo a naservírovat ho, zvládá žalobkyně jen s pomocí, nezvládá dodržovat stanovený dietní režim (má redukční dietu), a nezvládá přemístit nápoj a stravu na místo konzumace, neboť překážkou jsou berle a nejistá chůze a stoj. Ohledně potřeby oblékání a obouvání je uvedeno, že žalobkyně se s pomocí zvládá obléknout i svléknout (problém bývá u ponožek a spodního prádla), s pomocí se zvládá obout a zout (zde je problém s předklonem). K potřebě výkon fyziologické potřeby je uvedeno, že žalobkyně zvládá včas použít WC, ale někdy ne, má také problém s usedáním a vstáváním, s obtížemi zvládá zaujmout vhodnou polohu, s obtížemi zvládá provést očistu, netrpí inkontinencí, používá nástavec na WC. U potřeby péče o zdraví je uvedeno, že žalobkyně samostatně nezvládá užívat léky, potřebuje léky dávkovat do dávkovače a potřebuje dohled nad užíváním léků osobní nebo telefonickou kontrolou, na čas užití léků zapomíná, s žalobkyní je třeba provádět cvičení pohybového aparátu (podstoupila operaci kolenou, čeká ji operace kyčlí). Na základě dotazníku byl vypracován záznam o sociálním šetření ze dne 29. 4. 2021.
7. Prvostupňový posudek ze dne 24. 7. 2021 uvádí, že žalobkyně pro dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav nezvládne samostatně v přijatelném standardu ani s běžnými facilitátory základní životní potřeby mobilita, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost (bližší hodnocení zde již není uvedeno); žalobkyně tak nezvládá pět základních životních potřeb, při nichž vyžaduje každodenní pomoc, dohled a péči jiné fyzické osoby.
8. Žalobkyně s posudkem o zdravotním stavu nesouhlasila, podala námítky.
9. Ve vyjádření k námítkám k podkladům před vydáním rozhodnutí ze dne 10. 9. 2021 posudková lékařka sdělila, že trvá na výsledku posouzení zdravotního stavu ze dne 24. 7. 2021. V odůvodnění dále uvedla, že s pomocí facilitátorů (např. servírovacího stolečku),

případně uspořádáním domácnosti (stravovací části), kdy žalobkyně nemusí jídlo a pití přenášet vůbec, je žalobkyně schopna samostatně v přijatelném standardu zvládnout základní životní potřebu stravování. K potřebě obouvání a oblékání uvedla, že u žalobkyně nebyla zjištěna žádná těžká porucha kyčelních nebo kolenních kloubů, pro kterou by nemohlo v kloubech dojít k ohnutí, s použitím facilitátorů je žalobkyně schopna tuto základní životní potřebu zvládnout samostatně v přijatelném standardu. U potřeby výkon fyziologické potřeby je uvedeno, že žalobkyně netrpí inkontinencí, nemá žádnou závažnou poruchu jemné motoriky prstů rukou, pro kterou by nebyla schopna zvládnout očistu po vykonání potřeby.

10. Na podkladě posudku ze dne 24. 7. 2021 bylo správním orgánem I. st. dne 5. 10. 2021 vydáno rozhodnutí, kterým byl žalobkyni přiznán příspěvek na péči ve výši 4 400 Kč měsíčně od března 2021.
11. V odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí ze dne 19. 10. 2021 žalobkyně k potřebě výkon fyziologické potřeby uvedla, že omezená dynamika celé páteře s sebou přináší značné omezení, a to i při očištění; žalobkyně je limitována omezenou rotací páteře a pohyb ruky dozadu v plném rozsahu je znemožněn, to vyžaduje pomoc druhé osoby (rovněž u oblékání); žalobkyně nemá nikoho příbuzného, je tudíž třeba denní pomoci pečovatelské při důkladné očištění od zbytků stolice. K potřebě oblékání a obouvání uvedla, že má obě kolena po operaci – TEP, trvají dlouhodobé bolesti a omezení pohybu (ohnutí nohou v kolenou, nohy tzv. do „o“), žalobkyně si nezvládá zavázat tkaničky u bot nebo zapnout zip, musí obtěžovat sousedy; s vysokou obuví má problém i za pomoci lžice na obouvání. Ke stravování uvedla, že má problém s nestabilitou a zhoršenou jemnou motorikou – konvice, talíř a hrnek jí padají na zem, hrozí zde nebezpečí opaření, pořezání, obdobně v případě konvice s horkou vodou při vaření čaje, či sklizení nádobí ze stolu.
12. V odvolacím řízení byl vypracován posudek ze dne 10. 12. 2021, kterým bylo shledáno, že žalobkyně nezvládá vykonávat čtyři základní potřeby - mobilita, tělesná hygiena, osobní aktivity a péče o domácnost.
13. Předsedkyně PK MPSV k vyjádření žalobkyně sdělila, že žalobkyně je po náhradě obou kolenních kloubů, které mají dle objektivních lékařských zpráv odpovídající pohyblivost; dokladována je artróza levého kyčelního kloubu, konkrétní omezení pohyblivosti tohoto kloubu objektivní lékařské zprávy neprokazují, uvádí pouze bolestivost a možnou chůzi s oporou pomůcky; žalobkyně může přemístit stravu pomocí vhodného facilitátoru; významné postižení horních končetin rovněž nebylo prokázáno, bolestivý syndrom páteře neudává rozsah omezení pohybu; rozumové funkce jsou zachované; nebyla doložena nová objektivní lékařská zpráva a nebylo dokladováno zhoršení zdravotního stavu; žalobkyně může zvládat základní životní potřebu stravování a péči o zdraví na standardní úrovni s vhodnými pomůckami; je kontinentní, tělesná hygiena byla uznána jako nezvládaná na standardní úrovni; námitky zmocněnkyně nemají vliv na závěr posudkového zhodnocení.
14. Na podkladě posudku ze dne 10. 12. 2021 bylo žalovaným vydáno rozhodnutí ze dne 11. 1. 2022.
15. Toto rozhodnutí bylo následně zrušeno rozsudkem zdejšího soudu č. j. 4 Ad 4/2022 – 24 ze dne 14. 3. 2023.
16. Následně byl PK MPSV vypracován dne 22. 6. 2023 posudek, kterým bylo shledáno nezvládání stejných potřeb jako v předchozím posudku komise, tedy mobilita, tělesná

hygiena, osobní aktivity a péče o domácnost. Shodný závěr byl shledán dále v posudku ze dne 8. 9. 2023.

17. Na podkladě tohoto posudku bylo žalovaným vydáno napadené rozhodnutí.
18. Městský soud v Praze přezkoumal dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.
19. Co se týče námitek ohledně nezládání jednotlivých potřeb, soud uvádí, že při posuzování stupně závislosti je hodnocena schopnost zvládat zákonem předem vymezené základní životní potřeby v oblasti mobility, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesné hygieny, výkonu fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Schopnost zvládnutí těchto jednotlivých životních potřeb je podmíněná zvládnutím úkonů uvedených příloze 1 provádějící vyhlášky pro stanovené oblasti základních životních potřeb tvořících její obsah (§ 9 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, (dále jen „zákon o sociálních službách“):

- mobilita - za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat a měnit polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v bytě a běžném terénu v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, otevírat a zavírat dveře, chůzí po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových, a používat je.

- orientace - osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se osobou, časem a místem, orientovat se v přirozeném sociálním prostředí, orientovat se v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat.

- komunikace - osoba je schopna vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a dorozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení, chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, vytvářet rukou psanou krátkou zprávu, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům a zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.

- stravování - osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nalít nápoj, rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim, konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, přemístit nápoj a stravu na místo konzumace.

- oblékání a obouvání - osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.

- tělesná hygiena - osoba je schopna použít hygienické zařízení, dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holit se.

- výkon fyziologické potřeby - osoba je schopna včas používat WC, zaujmout vhodnou polohu, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky.

- péče o zdraví - osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovené preventivní, léčebné a léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření a používat k tomu potřebné léky nebo pomůcky, rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc.

- osobní aktivity - osoba je schopna navazovat kontakty a vztahy s jinými osobami, plánovat a uspořádat osobní aktivity, styku se společenským prostředím, stanovit si a dodržet denní program, vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí, například vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.

- péče o domácnost – osoba je schopna nakládat s penězi v rámci osobních příjmů a domácnosti, manipulovat s předměty denní potřeby, obstarat si běžný nákup, ovládat běžné domácí spotřebiče, uvařit si jednoduché teplé jídlo a nápoj, vykonávat běžné domácí práce, nakládat s prádlem, mýt nádobí, obsluhovat topení, udržovat pořádek.

20. Pokud posuzovaná osoba nezvládne aspoň jeden úkon tvořící obsah dané základní životní potřeby, celá základní životní potřeba musí být hodnocena jako nezvládnutá. Při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplyvá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku (§ 9 odst. 4, 5 zákona o sociálních službách).
21. V případě soudního přezkumu zdravotního stavu osob se rozhodnutí soudu opírá především o odborné lékařské posouzení. Posouzení zdravotního stavu je věcí odborně medicínskou, k níž nemá soud potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k orgánům, které jimi disponují, aby se k těmto otázkám vyjádřily. Výsledný **posudek** je v přezkumném soudním řízení stěžejním důkazem, na který je soud při nedostatku odborné erudice odkázán, a proto je zapotřebí klást zvýšený důraz na jeho jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2004, č. j. 5 Ads 34/2003 - 82).
22. Správní orgán rozhodující o dávce by na základě posudku komise měl rozhodnout až poté, co posudek vyhodnotí jako úplný, objektivní a přesvědčivý. Pokud správní orgán shledá, že neúplnost posudku, je na místě, aby v případě, že posudek nedá na některou otázku dostatečnou odpověď, správní orgán skutkový stav zjišťoval dále, dokud nebude zjištěn bez pochybností.
23. V případě žalobkyně bylo posudkem posudkové komise MPSV ČR v Praze ze dne 22. 6. 2023 konstatováno nezvládání čtyř základních životních potřeb, a to mobilita, tělesná hygiena, osobní aktivity a péče o domácnost. Stav žalobkyně byl zhodnocen již opakovaně, neboť původní rozhodnutí žalovaného bylo zdejším soudem (rozsudkem ze dne 14. 3. 2023, č. j. 4 Ad 4/2022 - 24) zrušeno pro značnou zkratkovitost posouzení zvládání potřeb v posudku ze dne 10. 12. 2021, ze kterého bylo vycházeno. Stav byl dále zhodnocen doplňujícím posudkem ze dne 8. 9. 2023.
24. Soud dále uvádí, že podle § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb, podle písm. c) téhož ustanovení zákona osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu

dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb. Tedy i pokud by byla u žalobkyně shledána jako nezvládaná jakákoli další jedna základní potřeba, již by došlo ke změně výše příspěvku z důvodu druhého stupně závislosti. Aby mohl být konstatován třetí stupeň závislosti, muselo by u žalobkyně jít o situaci nezvládání ještě alespoň dalších tří z uvedených potřeb, kdy nicméně soud má za to, že u žalobkyně nelze ani takový závěr zcela vyloučit, neboť soud neshledal dostatečné odůvodnění posudkové komise v případě potřeby stravování a výkonu fyziologické potřeby, jak bude uvedeno dále, a závěr o zvládání potřeby oblékání a obouvání považuje za hraniční.

25. Jak plyne z odůvodnění posudku ze dne 22. 6. 2023, komise zohlednila mj. tvrzenou a lékařskými zprávami doloženou omezenou pohyblivost žalobkyně a její potíže s mobilitou, nicméně závěr o nezvládání potřeby mobility se dle soudu adekvátně nepromítl do posouzení zvládání dalších potřeb. Soud má za to, že jakkoli je zvládání každé potřeby posuzováno a hodnoceno zvlášť, je zřejmé, že nezvládání některé potřeby může mít přímý nezpochybnitelný vliv i na zvládání potřeby jiné či vícero z potřeb. V případě žalobkyně je takovou potřebou mj. právě potřeba mobility, která byla vyhodnocena jako nezvládaná. Dle soudu nezvládá-li žalobkyně tuto potřebu, pak je nutně limitována i ve vztahu ke zvládání dalších potřeb, jejichž dílčí prvky vyžadují schopnost mobility, ať již se jedná o omezení spočívající v problémech s chůzí, předklonem či jinými pohyby. Bylo tedy nezbytné se zaměřit na jednotlivé pohybové možnosti žalobkyně ve vztahu k jednotlivým potřebám, tedy například u potřeby stravování bylo třeba zhodnotit, zda je žalobkyně schopna přemístění na stravy na místo, v případě výkonu fyziologické potřeby schopnost včasného dojití na WC atp. Dané neznamena, že by obecně v případech, kdy dotyčný nezvládá potřebu mobility, mělo být shledáno též nezvládání dalších souvisejících potřeb, nicméně dle soudu je v takových situacích nezbytné v rámci posudkového zhodnocení přesvědčivě a pečlivě zdůvodnit, z jakého důvodu dotyčný příslušnou potřebu zvládá či nikoli, kdy zvládání každé z potřeb je definováno řadou výše vyjmenovaných aspektů, které je třeba hodnotit každý zvlášť, přičemž, jak soud již uvedl, i nezvládání jedné složky dané potřeby vede k závěru o celkovém nezvládání takové potřeby. Tedy v případě, kdy například dotyčný není schopen přemístit stravu a nápoje na místo konzumace, což je jedna ze složek potřeby stravování, vede taková skutečnost i sama o sobě k závěru o nezvládání potřeby stravování. Ve věci žalobkyně soud dospěl k závěru, že posudek posudkové komise nedává dostatečnou odpověď na to, zda žalobkyně je či není schopna zvládat potřebu stravování a fyziologické potřeby, navíc soud nevylučuje, že po opětovném posouzení stavu žalobkyně nedojde k přehodnocení závěru o zvládání i dalších dvou namítaných potřeb. Soud také uvádí, že vzhledem k tomu, že u žalobkyně bylo posouzení zvládání potřeb provedeno opakovaně, podrobné zhodnocení jejího stavu bylo ze strany komise možné očekávat o to více. Je pravdou, že nynější posudek komise je již podrobnější, avšak stále pouze v obecné rovině odkazuje na možnost užití pomůcek bez toho, aby bylo uvedeno, zda je žalobkyně skutečně reálně schopná tyto pomůcky používat.
26. Co se týče potřeby stravování, posudková komise v posudku ze dne 22. 6. 2023 uvedla, že dle sociálního šetření byla žalobkyně omezena při stravování udávanou neschopností naporcovat stravu, žádná lékařská zpráva nedokládala posudkově významné postižení úchopu, stisku či svalové síly. Nemožnost naservírovat stravu při zhoršené mobilitě mohla žalobkyně vyřešit použitím vhodné pomůcky, servírovací stolek, deska chodítka, posunem po desce kuchyňské linky či kombinací pomůcek. Zvládání životních potřeb je standardně hodnoceno s využitím vhodných facilitátorů. Žalobkyně neměla předepsanou specifickou

dietu, měla pouze jíst méně kalorickou stravu pro redukci váhy. Měla zachované rozumové funkce, nebylo objektivní důvod pro nezvládání této potřeby.

27. Dle soudu se posudková komise opětovně adekvátně nevysvětlila, z jakého důvodu shledala, že nezvládání potřeby mobility v případě žalobkyně neznámá také nezvládání přípravy a obstarání si jídla v rámci potřeby stravování. Posudková komise se v rámci svého zhodnocení sice vyjádřila k jednotlivým částem potřeby stravování, nicméně dostatečně nevysvětlila, z jakého důvodu se domnívá, že žalobkyně je skutečně schopna přemístit stravu a pití na místo konzumace, kdy přitom právě tento aspekt potřeby stravování byl shledán jako nejvíce rozporný. Pokud k této složce komise poukázala na možnost užití pomůcek, které mohou v tomto žalobkyni napomoci, neposkytuje toto dle soudu stále bez dalšího dostatečnou odpověď na otázku, zda si je žalobkyně schopna jídlo a pití skutečně sama spolehlivě přemístit, neboť je zásadní rozdíl mezi tím, že dotyčný je schopen si jídlo přemístit tak, že jej pouze například zvedne ze stolu či jiné pomůcky, kterou má například u lůžka (servírovací stolek), a tím, že je dotyčný schopen si jídlo přemístit ve smyslu, že je schopen si jej samostatně přepravit ke stolu či lůžku apod. za užití onoho vozíku, kdy u žalobkyně lze pochybovat o tom, že vzhledem k tomu, že se pohybuje pouze o francouzských holích, zvládne manipulaci se servírovacím vozíkem. V případě žalobkyně bylo opakovaně rozporováno právě zvládání této části potřeby, tj. právě nemožnost žalobkyně se postavit, dojít pro jídlo a pití, a poté si jej přinést na místo konzumace. Dle soudu proto bylo potřeba, aby posudková komise přesvědčivě zhodnotila zvládání především této části potřeby stravování žalobkyní, což se nestalo. K tomu soud považuje rovněž za podstatné, že žalobkyni posudková komise nikdy reálně neviděla, bylo vycházeno pouze z doložené dokumentace o jejím stavu. Posudková komise si tak mohla učinit jen pouze odtažitou představu o reálných pohybových možnostech žalobkyně ve vztahu k potřebě stravování. Soud nijak nezpochybnuje fakt, že je možné, že žalobkyně skutečně může být schopná si pro jídlo či pití dojít a přinést na místo konzumace, to však musí být přesvědčivě ověřeno, není možné pouze odkázat na možnost použití například servírovacího vozíku, neboť zvládání potřeby stravování je jednoznačně definováno tak, že jedna část této potřeby je tvořena schopností přemístit jídlo či nápoje ke konzumaci, čímž se nemyslí pouze přemístění stravy k ústům, ale též donesení z jiné místnosti na místo konzumace.
28. Potřeba dostatečného odůvodnění schopnosti přemístit stravu a nápoje plyne rovněž ze závěrů Nejvyššího správního soudu, a to například z jeho rozsudku č. j. 8 Ads 71/2016-28 ze dne 29. 3. 2017, ve kterém soud uvedl: *„Stěžovatelka již v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně namítala, že není schopna vykonávat veškeré aktivity spojené se základní životní potřebou stravování. V souladu s přílohou č. 1 prováděcí vyhlášky se za schopnost zvládat základní životní potřebu stravování považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nápoj nalít, stravu naporcovat, naservírovat, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim. Oba posudky hodnotí základní životní potřebu stravování v případě stěžovatelky jako zvládnutou s odůvodněním, že nebylo zjištěno postižení horních končetin. Dietní opatření je schopna dodržovat a s „facilitátory“ je schopna stravu nachystat, přenést. Takové odůvodnění závěru o zvládnutí základní životní potřeby stravování Nejvyšší správní soud nepovažuje s ohledem na výše uvedené požadavky § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb. podpořené i judikaturou kasačního soudu za dostatečné. Obzvláště pak za situace, kdy stěžovatelka setrvale namítá, že se pohybuje za pomoci dvou francouzských holí a není proto schopna si stravu naservírovat a přenést, ani dodržovat dietní režim.“* Nebo rozsudku téhož soudu č. j. 5 Ads 52/2020 – 68 ze dne 24. 9. 2021: *„Obdobně i v případě základní životní potřeby d), stravování, posudková komise MPSV dospěla k závěru, že stěžovatel je schopný si jídlo sám porcovat a*

konzumovat a zvládá servírování (aktivity č. 3 a 4), ovšem již nebylo zjišťováno, zda je např. schopen si sám nalít nápoj (aktivity č. 2) a se dvěma francouzskými holemi si nápoj a stravu přemístit na místo konzumace (aktivity č. 7).“

29. Dále lze zmínit závěry Krajského osudu v Brně uvedené v rozsudku č. j. 33 A 2/2019-37 ze dne 13. 10. 2020: *„Ve vztahu k namítané základní životní potřebě stravování krajský soud shledal, že závěr žalovaného je v tomto ohledu nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Ze závěrů sociálního šetření provedeného dne 30. 10. 2017 vyplývá, že žalobkyně není schopna si stravu sama naservírovat, resp. tuto činnost vykonává pečující osoba. Přesun pokrmu z přinesených nosičů na talíř tedy zřejmě činí žalobkyni problémy. Rovněž tak problémy s přemísťováním naservírované stravy ke stolu jsou nabíledni a odpovídají uznanému nezvládnutí základní životní potřeby mobility. Podpůrné pomůcky (facilitátory) zajisté mohou kompenzovat tyto problémy, ovšem je zřejmé, že – zcela logicky – žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí musela mít se zvládnutím stravování zásadní problémy. Odpovídá to i diagnózám artrotických postižení kloubů (coxartróza a gonartróza bilaterálně, stav po zlomenině femuru). O možnostech využití servírovacího vozíku v prostředí domácnosti žalobkyně by mělo vypovídat sociální šetření, které k těmto možnostem ovšem mlčí. Stravování bylo při sociálním šetření hodnoceno jako zvládané, ačkoliv se uvádí, že si žalobkyně jídlo sama neservíruje.“*
30. Soud konstatuje, že rovněž v případě žalobkyně považuje závěr posudkové komise za nedostatečný z důvodu, že komisí nabídnuté řešení v podobě užití možných pomůcek dostatečně nezohlednilo namítanou neschopnost pohybu žalobkyně, která se pohybuje pouze za pomoci francouzských holí. V sociálním šetření bylo ze strany žalobkyně konkrétně uvedeno, že nalít nápoj, nakrájet hotové jídlo a naservírovat ho, zvládá žalobkyně jen s pomocí, nezvládá dodržovat stanovený dietní režim (má redukční dietu), a nezvládá přemístit nápoj a stravu na místo konzumace, neboť překážkou jsou berle a nejistá chůze a stoj. Posudkovou komisí sice bylo vycházeno kromě tohoto šetření i z lékařských zpráv, nicméně ty dle soudu bez dalšího nemohly spolehlivě potvrdit, že žalobkyně skutečně je schopna pro jídlo či pití dojít a přemístit jej, přičemž doporučila-li komise k tomuto úkonu pomůcky, bylo třeba posoudit jejich reálné možnosti užití žalobkyní. Soud nezpochybňuje, že žalobkyně do jisté míry může za účelem přemísťování stravy využít zmíněných pomůcek, zejména servírovacího vozíku apod., nicméně bude potřeba postavit na jisto, že je žalobkyně využití této pomůcky schopna, jestliže informace ze sociálního šetření naopak uvádí, že žalobkyně si jídlo schopna přemístit není a o servírovacím vozíku se v něm nic nepíše. K tomu je též relevantní, že žalobkyně nebyla posudkovou komisí osobně viděna při jednání, ale její stav byl zhodnocen vždy pouze na podkladě doložených zpráv, tedy „na dálku“. Vzhledem k tomu, že žalovaný v rámci svého rozhodnutí vycházel z nedostatečných závěrů posudkové komise, pochybil, pokud tento posudek shledal dostatečným.
31. Obdobné pochybení soud shledal, pokud jde o hodnocení zvládnutí výkonu fyziologické potřeby.
32. K tomu bylo posudkovou komisí uvedeno, že samostatně chodila na WC, někdy nestihla zaujmout včas vhodnou polohu, nikoliv standardně každodenně. Potíže s očistou zvládala dle sociálního šetření s obtížemi. V případě velkých obtíží, nikoli standardně, se mohla umýt, základní životní potřeba tělesná hygiena byla uznána jako nezvládaná. Výkon fyziologické potřeby byl zvládaný na standardní úrovni, vhodnou polohu nestihla zaujmout někdy, očistu zvládala s obtížemi.

33. V případě žalobkyně bylo v rámci této potřeby především namítáno, že není spolehlivě vždy schopna dojít včas na WC, poté má potíže s usedáním a vstáváním a dále s výkonem tělesné hygieny (očisty) v rámci této potřeby, přičemž je zřejmé, že všechny tyto potíže opět souvisí s omezenou mobilitou žalobkyně. Dle soudu se posudková komise, respektive žalovaný, opět nedostatečně zabývali tím, zda pohybové možnosti žalobkyně skutečně nasvědčují zvládnutí této potřeby.
34. Soud k tomu poukazuje na svůj rozsudek ze dne 28. 11. 2023, č. j. 16 Ad 12/2022 – 41, ve kterém se rovněž zabíral shodnou situací žalobce vyššího věku, který měl obdobné potíže zvládnutí potřeb jako nynější žalobkyně, tedy též především z důvodu omezené mobility. V tomto rozsudku soud uvedl:
35. „V nyní řešené věci žalobce je nepochybné, že jeho pohybové možnosti jsou limitovány s tím, že vyžaduje na WC doprovod z důvodu zamezení možného pádu. Žalobce je sice částečně schopen samostatného pohybu, kdy sdělil, že se při chůzi opírá o pevná místa v bytě, nicméně takový stav postačil pro konstatování nezvládnutí potřeby mobility. Žalobce tedy na WC dojde buď s velmi značnými obtížemi, nebo vyžaduje doprovod s tím, že je nutné v akutních případech využití mobilních pomůcek, těžko je tedy bez dalšího možné za tohoto stavu hovořit o bezproblémové schopnosti včasného zvládnutí potřeby. Žalobce není dle skutkových zjištění spolehlivě schopen se dopravit samostatně na WC včas, kdy v případě potřeby užívá mobilních pomůcek. Soud dodává, že žalovaný ve svém vyjádření též uvedl, že v rámci této potřeby se hodnotí mj. přemístění se na toaletu, tedy usednutí, dle soudu je však třeba chápat dané širěji, neboť usednutí je pouze částí úkonu přemístění na toaletu.
36. Na rozdíl od žalobkyně v citovaném případě nebyla ani přes pohybovou limitaci žalobce u něj zjištěna nemožnost použití náhradních mobilních pomůcek (byť jejich údržbu musí provádět třetí osoba, tj. syn). Ohledně používání pomůcek žalobce do dotazníku výslovně uvedl, že inkontinenční pomůcky, například pleny nepoužívá. Ani z jeho dalších vyjádření nevyplývalo, že by tomu tak mělo být. Žalobce nesdělil, že by měl mít problémy s použitím alternativních mobilních pomůcek, které naopak dle svého vyjádření používá mobilní pomůcky pro případ náhlých situací. Je však nutné přihlídnout k celkovému zdravotnímu stavu žalobce, a tedy zda lze po něm důvodně očekávat, že bude schopen účinného využití alternativních mobilních pomůcek.
37. Soud se v této souvislosti pozastavil nad tím, že posudková komise ve svém posudku vyhodnotila jako nezvládanou základní životní potřebu stravování s odůvodněním, že žalobce nezvládal stravu přemísťovat z důvodu nutné opory při chůzi. K této potřebě bylo dále uvedeno, že žalobce zvládal výběr vhodných potravin i s přihlédnutím k režimu diabetika, jídlo naporcoval, zkonsumoval. Nebyla zjištěna malnutrice, naopak váhově zjištěna nadváha, BMI rovno 30. Z uvedeného tedy je dle soudu seznatelné, že žalobce podle posudkové komise u potřeby stravování nezvládal „toliko“ přemísťování stravy, respektive s výkonem této části potřeby měl problémy. Posudková komise zároveň ve svém posudku neuvedla, že by měl mít problémy s jakoukoli jinou částí této potřeby, kterou vyhodnotila jako celkově nezvládanou. Soud má za to, že jestliže bylo u jedné potřeby zohledněno jako důvod pro konstatování o jejím nezvládnutí, že žalobce není schopen přemístit stravu, tj. šlo o zdůvodnění též úzce související se zvládnutím potřeby mobility, není z posudku žádným způsobem zřejmé, z jakého důvodu by tomu mělo být ohledně zvládnutí výkonu fyziologické potřeby jinak. Posudková komise nadto ohledně zvládnutí výkonu fyziologické potřeby pouze konstatovala, že žalobce zvládal obsluhu na toaletě, rozpoznal potřebu, zvládal očistu, hygienické inkontinenční prostředky nepoužíval, případný doprovod na toaletu patřil do potřeby mobility. Tedy komise se ve vztahu k této potřebě vůbec nezajímala o možnost využití alternativních mobilních pomůcek, které žalobce používá v akutních případech.

Posudková komise se nijak nevyjádřila k tomu, zda využívání těchto pomůcek žalobcem mělo z jejího pohledu nějaký vliv na závěr o zvládnání potřeby. Bylo pouze zmíněno, že případný doprovod žalobce na toaletu z důvodu rizika pádu patřil do základní životní potřeby mobilita.“

38. Lze dále poukázat na rozhodnutí Krajského soudu v Brně č. j. 33 A 2/2019 – 37 ze dne 13. 10. 2020, který k (ne)zvládnání fyziologické potřeby žalobkyní uvedl, že: „*Ve vztahu k namítané základní životní potřebě výkonu fyziologické potřeby však krajský soud nepovažuje hodnocení žalovaného ve vazbě na závěry PK MPSV za dostatečné. Jakkoliv závěry sociálního šetření nedokumentují, že by žalobkyně nezvládala tuto základní životní potřebu (absence inkontinence, příp. schopnost výměny inkontinentních pomůcek), pokračování 13 33 A 2/2019 nelze souhlasit se závěrem PK MPSV převzatým do odůvodnění napadeného rozhodnutí, že neschopnost včasného dosažení WC je otázkou mobility, která je uznána, a proto není možné tento problém zohlednit při posouzení schopnosti výkonu fyziologické potřeby. Vzhledem k fyziognomickým parametrům žalobkyně ve spojení s jejími prokázanými zdravotními postiženími (st.p. operaci pravého femuru, coxartróza, gonartróza bilaterálně, lumbalgie v přechodu bederní a křížové páteře) lze usuzovat, že zde již k datu vydání napadeného rozhodnutí v důsledku snížené mobility existovala značná limitace žalobkyně při zvládnání této potřeby. O tom vypovídá i záznam o sociálním šetření, kde se uvádí, že žalobkyně nekontrolovaně usedá. Vzhledem k uvedeným postižením je naprosto nepředstavitelné, že by byla schopna realizovat svou fyziologickou potřebu na jiném místě než na WC (kupř. nočník či jiná nádoba), snad kromě využití pleny, což již nelze považovat za zvládnání základní životní potřeby v přijatelném standardu.“*
39. V nyní řešené věci žalobkyně nebyl prokázán natolik závažný stav, že by musela využívat pleny, rovněž není ani inkontinentní, dle soudu však posudkový závěr nedává dostatečnou odpověď, pokud jde o zhodnocení schopnosti žalobkyně včas použít WC, neboť dané neznamena pouze usednutí a vstávání, se kterými žalobkyně nadto také zmínila problémy, ale též samotnou dopravu na toaletu, která je nepochybně vzhledem na nezvládanou potřebu mobility ze strany žalobkyně značně limitovaná. Tomuto aspektu potřeby se posudková komise v posudku vůbec nevěnovala, přestože včasnost použití WC je jednou ze složek základní potřeby výkonu fyziologické potřeby. Dle soudu bude proto potřeba vyjasnit, zda žalobkyně je skutečně schopna včas použít WC i z tohoto pohledu, tedy zda je schopna na něj včas vůbec dojít. V dotazníku v rámci sociálního šetření je sice uvedeno, že žalobkyně má s dojitím na WC potíže pouze „někdy“, nicméně soud má za to, že vyplnění kolonky v tomto dotazníku nelze přeceňovat a brát jako jediné východisko pro posouzení. Co se týče zhodnocení zvládnání provedení očisty v rámci této potřeby, je dle soudu rovněž potřeba ověřit, zda to pohybové možnosti žalobkyně skutečně umožňují, neboť pokud žalobkyně v sociálním šetření uvedla, že provedení očisty je schopná jen s obtížemi a lékařské zprávy dle komise svědčí o opaku, je na místě skutečný stav žalobkyně zhodnotit osobním viděním komisí.
40. K potřebě oblékání a obouvání soud uvádí, že v novém posudku bylo komisí uvedeno, že žalobkyně mohla použít vhodné pomůcky, nazouváky ponožek, jednodušší oděvy bez knoflíků a zipů, volné oblečení na gumu. Sociální šetření uvádělo, že zapínání knoflíků a zipů zvládala žalobkyně samostatně, neměla natolik závažné postižení jemné motoriky horních končetin, které by to neumožňovalo. K obouvání mohla použít dlouhou lžici na boty při obtížích s předklonem či nazouvací obuv. Oblečení si sama vybrala.
41. Ke zvládnání potřeby péče o zdraví komise shledala, že tato potřeba nebyla uznána jako nezvládaná na standardní úrovni z důvodu zachovaných rozumových funkcí, nebyl

prokázán důvod nezvládání přípravy medikace z důvodu podstatného omezení jemné motoriky horních končetin, zapínání knoflíků a zipů zvládala. K připomínání užití léku mohla používat vhodnou pomůcku, časovač.

42. Co se týče těchto potřeb, soud uvádí, že v případě potřeby oblékání opět nelze vyloučit, že při opětovném posouzení posudkovou komisí dojde k přehodnocení závěrů o zvládání této potřeby, neboť žalobkyní bylo opakovaně poukazováno na to, že není schopna se předklonit, kdy k tomu sice komise doporučila užívání pomůcek, ale je možné, že při osobním zhodnocení stavu při jednání se možnost užití pomůcek nepotvrdí. Soud již v předchozím zrušujícím rozsudku ve věci téže žalobkyně č. j. 4 Ad 4/2022 – 24 ze dne 14. 3. 2023, uvedl že: *„Posudek neurvádí, jaké facilitátory by žalobkyně mohla používat, k odvolacím námitkám se nijak blíže nevyjadřuje, ačkoliv uvádí, že žalobkyně trpěla chronickým bolestivým syndromem páteře, měla artrózu drobných ručních kloubů, jemná motorika byla zhoršená, pohyblivost v ramenních kloubech byla horší, PK MPSV nevysvětlila, proč uvedené onemocnění nemůže mít vliv na oblékání a obouvání žalobkyně. Na námitky žalobkyně proti posudku PK MPSV, v nichž uváděla, že omezení rozsahu pohybu žalobkyni neumožňuje oblékání druhého rukávu u oděvů, žalobkyně si neoblékne spodní prádlo, obuje si pouze pantofle (ponožky a uzavřené boty musí někdo pomáhat), pak předsedkyně PK MPSV vůbec nereagovala.“* Dle soudu ani stávající odůvodnění posudkové komise, respektive žalovaného, není dostatečnou odpovědí, neboť komise sice připojila informace o tom, že žalobkyně může využít pomůcek, stejně jako u potřeby stravování, ale taktéž nebylo zjišťováno, zda je ze strany žalobkyně možnost použití těchto pomůcek skutečně reálně řešením. Soud nepochybně, že tomu tak být může, avšak nepochybně nikoli pro všechny namítané problémy, nebylo dostatečně vysvětleno, jakým způsobem má žalobkyně řešit potíže s oblékáním spodního prádla, druhého rukávu u oděvů či toho, že si obuje pouze pantofle (ponožky a uzavřené boty pouze s pomocí). Volba jednoduššího typu oděvů a obuvi je jistě vhodná, avšak zejména u spodního prádla či některého typu oděvu (kabát, bunda) si těžko lze takové zjednodušení představit.
43. Soud dále shledal důvodnou námitku žalobkyně, že nebyla ze strany posudkové komise nikdy osobně viděna.
44. Podle § 25 odst. 1 zákona o sociálních službách *krajská pobočka Úřadu práce provádí pro účely posuzování stupně závislosti podle odstavce 3 sociální šetření, při kterém se zjišťuje schopnost samostatného života osoby v přirozeném sociálním prostředí. Sociální šetření podle věty první provádí příslušná krajská pobočka Úřadu práce také v průběhu hospitalizace osoby ve zdravotnickém zařízení lůžkové péče, jestliže je této osobě poskytována u jednoho nebo postupně u více poskytovatelů zdravotních služeb následná nebo dlouhodobá lůžková péče pro tutéž nemoc nebo úraz trvající nepřetržitě déle než 60 dnů; podmínkou je, že tato skutečnost byla oznámena a doložena podle § 21 odst. 1 písm. e). Sociální šetření provádí sociální pracovník. O provedeném sociálním šetření vyhotovuje sociální pracovník písemný záznam, který na požádání předkládá posuzované osobě.*
45. Podle § 25 odst. 3 téhož zákona *při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, popřípadě také z vyšetření dětského klinického psychologa v případě pervazivních vývojových poruch, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.*
46. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Ads 462/2019 – 18 ze dne 29. 4. 2020: *„stupeň závislosti osoby obligatorně posuzuje Okresní správa sociálního zabezpečení (posudkový*

lékař), přičemž vychází zejména ze zdravotního stavu doloženého nálezem ošetřujícího lékaře, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Pro účely objektivního zjištění životních podmínek žadatele a jeho schopnosti samostatného života také provádí sociální pracovník sociální šetření. V řízení o oprávněném prostředku posuzuje zdravotní stav posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí.“

47. Obdobnou námitkou se již částečně zaobíral Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí č. j. 6 Ads 252/2022 – 35 ze dne 4. 4. 2023, ve kterém uvedl, že: „Z konstantní judikatury k posuzování nároku na příspěvek na péči plyne, že správní orgány (a posudková komise) při něm musejí vycházet ze všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Stejným důkazem přitom je posudek vypracovaný posudkovou komisí. Správní soudy jej hodnotí jako každý jiný důkaz, jelikož však nemají odborné lékařské znalosti, kladou důraz na jeho jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost. Uvedené náležitosti má posudek jenom v případě, že se v něm posudková komise vypořádala se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédla k potížím udávaným účastníkem řízení, výsledkům sociálního šetření a lékařským zprávám. Vyplývají-li z jednotlivých podkladů rozpory, posudková komise je musí přesvědčivě vysvětlit. Zároveň platí, že osobní vyšetření posuzované osoby, ať už posudkovým lékařem příslušné okresní správy sociálního zabezpečení či posudkovou komisí, by mělo být pravidlem. Vždy je však nutné zohlednit konkrétní okolnosti projednávaného případu (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. září 2003 č. j. 4 Ads 13/2003-54, č. 511/2005 Sb. NSS, ze dne 23. září 2009 č. j. 4 Ads 57/2009-53, ze dne 30. září 2009 č. j. 4 Ads 50/2009-63, ze dne 14. září 2011 č. j. 4 Ads 82/2011-44 a z recentních shrnujících např. rozsudek ze dne 20. dubna 2022 č. j. 6 Ads 33/2021-28).“
48. „Nejprve se však zaměří na námitku, že sociální šetření v případě stěžovatelky neprovedl sociální pracovník osobně. Nejvyšší správní soud konstatuje, že souhlasí s krajským soudem, že zvolená náhradní forma sociálního šetření (vyplnění dotazníku stěžovatelkou a jeho následný přepis do záznamu sociálním pracovníkem z důvodu pandemie onemocnění covid-19) v tomto konkrétním případě sama o sobě stěžovatelku na právech nezkrátila. Jeho výsledkem totiž bylo zjištění, že stěžovatelka neovládá ani jednu ze základních životních potřeb vymezených § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách, a tedy by měla dostávat nejvyšší možný příspěvek na péči. Není tudíž nutné zabývat se dále zákonností instrukce a specifickými okolnostmi, k nimž se vztahovala.“
49. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Ads 63/2013 – 46 ze dne 2. 4. 2014: „K otázce potřebnosti či vhodnosti osobního prošetření posuzované osoby v posudkové komisi je potom třeba odkázat na názor Nejvyššího správního soudu uvedený v rozsudku ze dne 14. 9. 2011, č. j. 4 Ads 82/2011 - 7. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že „přímé osobní vyšetření posuzované osoby lékařem okresní správy sociálního zabezpečení a posudkovou komisí by mělo být pravidlem. Takové pravidlo však nemůže platit bezvýjimečně a vždy musí být náležitě zohledněny konkrétní okolnosti projednávaného případu“. K tomu je třeba uvést, že i podle další judikatury Nejvyššího správního soudu je vyšetření posuzovaného při jednání komise základním prostředkem pro příp. odstraňování rozporů mezi závěry sociálního šetření a posudkovým hodnocením posudkové komise.“
50. Soud konstatuje, že žalobkyně nebyla osobně viděna v rámci sociálního šetření, nebylo prováděno místní šetření, neboť jí pouze zaslán dotazník k vyplnění z důvodu epidemiologické situace. Rovněž ze všech posudků, kterými byl hodnocen stupeň závislosti žalobkyně, plyne, že nebyla žádným posudkovým lékařem dosud osobně viděna, posouzení bylo vždy prováděno pouze na základě doložené dokumentace. Žalovaný sice výslovně

požádal posudkovou komisi o druhé posudkové doplnění za účasti žalobkyně, které bylo provedeno posudkem ze dne 8. 9. 2023, avšak toho se žalobkyně nezúčastnila, kdy žalovaný k tomu uvedl, že posudková komise žalobkyni na jednání pozvala, ta se však omluvila a nepožádala o náhradní termín. Dle žalovaného žalobkyně není imobilní, proto se mohla jednání zúčastnit. Zástupkyně žalobkyně následně v podání ze dne 19. 9. 2023 – námitky k posudku ze dne 8. 9. 2023 - uvedla, že žalobkyni činí značné potíže vstup a výstup z automobilu, proto požádala komisi o provedení místního šetření v místě bydliště žalobkyně. K tomu však žalovaný uvedl, že návštěva komise s odborným lékařem u žadatelky doma není možná. Soud má v případě žalobkyně pochybnosti, že lékařské zprávy, ze kterých bylo vycházeno, byly dostačující pro zhodnocení reálného stavu žalobkyně, a nikoli pouze k posouzení stavu v teoretické rovině. Toto šetření pak dle soudu bylo na místě i s přihlédnutím k tomu, že předchozí rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno a sociální šetření bylo provedeno pouze skrze dotazník vyplněný žalobkyní, respektive její zástupkyní. Potřebnost osobního kontaktu pak shledal i žalovaný. Jestliže žalobkyni činí doprava na jednání zásadní obtíže, jak uváděla, soud nevidí zásadní překážku provedení místního šetření v jejím místě bydliště. Obdobnou námitkou se soud zabýval již v rozsudku č. j. 16 Ad 12/2022 – 41 ze dne 28. 11. 2023. V tom mj. uvedl: „Posudková komise shledala, že je možné zdravotní stav žalobce posoudit i bez jeho přítomnosti za účasti zmocněnce. S tímto se soud neztotožňuje, zdravotní stav tvrzený synem i dle lékařských zpráv dle soudu vedl k potřebě osobně vyšetřit žalobce, aby bylo možné posoudit jeho schopnost zvládat základní potřeby. Soud si je vědom toho, že možnosti posudkové komise jsou omezené, avšak v dané věci bylo zřejmé, že péče o žalobce probíhá ze strany jeho syna řádně a nelze jeho tvrzení nevzít v potaz, kdy s ohledem k věku žalobce lze přijmout určitou svéhlavost v poskytnutí všech informací potřebných k posouzení jeho schopností. Soud má za to, že okolnosti v dané věci vyžadovaly místní šetření, jestliže se jej žalobce v zastoupení syna dožadoval.“

51. Soud shledal žalobu důvodnou, proto dle 76 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s. zrušil žalobou napadené rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost a nedostatečně zjištěný skutkový stav a z toho plynoucí nezákonnost přijatých závěrů (§ 78 odst. 1 s. ř. s.).
52. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., žalobkyně byla ve věci samé úspěšná, avšak žádné náklady řízení jí nevznikly. Žalovanému náhrada nákladů nenáleží.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Pokud svým významem kasační stížnost podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 21. 8. 2024

Mgr. Kamil Tojner, v. r.
soudce